

УСТАНОВА АДУКАЦЫІ
«ГРОДЗЕНСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ІМЯ ЯНКІ КУПАЛЫ»

**БЕЛАРУСЬ У КАНТЭКСЦЕ
ЕЎРАПЕЙСКОЙ ГІСТОРЫІ:
АСОБА, ГРАМАДСТВА, ДЗЯРЖАВА**

Зборнік навуковых артыкулаў,
прысвечаны 80-годдзю
Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы
і 65-годдзю гістарычнай адукацыі
ў Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Янкі Купалы

У 2 частках
Частка 2

Гродна
ГрДУ імя Я. Купалы
2019

УДК 94(476)
ББК 63.3(4Бел)
Б43

Рэкамендавана Рэдакцыйна-выдавецкім саветам
ГрДУ імя Я. Купалы

Рэдакцыйная калегія:

А. А. Каваленя, І. Ф. Кітурка (*галоўныя рэдактары*),
В. В. Даніловіч, Т. А. Піваварчык, А. В. Зезюлевіч, С. А. Піваварчык,
А. М. Нечухрын, У. Я. Ляўшук, І. І. Мінчук, С. В. Адамовіч, М. Л. Мыслівец

Рэцэнзенты:

Марзалюк І. А., доктар гістарычных навук, прафесар,
член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі;
Кірвель Ч. С., доктар філасофскіх навук, прафесар, загадчык кафедры філасофіі
Установы адукацыі «Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы»

Беларусь у кантэксце еўрапейскай гісторыі: асоба, грамадства,
Б43 дзяржава : зб. навук. арт., прысвеч. 80-год. Гродзен. дзярж. ун-та імя Янкі
Купалы і 65-год. гіст. адукацыі ў Гродзен. дзярж. ун-це імя Янкі Купалы.
У 2 ч. Ч. 2 / ГрДУ імя Я. Купалы ; рэдкал.: А. А. Каваленя (гал. рэд.),
І. Ф. Кітурка (гал. рэд.) [і інш.]. – Гродна : ГрДУ, 2019. – 344 с.

ISBN 978-985-582-319-4 (ч. 2)

ISBN 978-985-582-317-0

Зборнік навуковых артыкулаў адлюстроўвае шырокі спектр пытанняў беларускай гісторыі і сучаснасці. Тэматыка выдання ахоплівае праблемы айчынай гістарыяграфіі, крыніцазнаўства, палітычнай, сацыяльна-эканамічнай гісторыі Беларусі. Асобныя раздзелы прысвечаны пытанням канфесійнага і культурнага жыцця беларускага грамадства ва ўмовах глабалізацыі і рэгіяналізацыі, а таксама сучасным тэндэнцыям развіцця міжкультурнай камунікацыі. Выданне падрыхтавана па выніках Міжнароднай навуковай канферэнцыі «Беларусь у кантэксце еўрапейскай гісторыі: грамадства, дзяржава, асоба», будзе карысным для шырокага кола чытачоў з ліку акадэмічных даследчыкаў, выкладчыкаў, аспірантаў, студэнтаў і аматараў беларускай гісторыі.

УДК 94(476)
ББК 63.3(4Бел)

ISBN 978-985-582-319-4 (ч. 2)
ISBN 978-985-582-317-0

© Установа адукацыі
«Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт
імя Янкі Купалы», 2019

УДК 902:736.3“15/16”

Л. Р. Калбека

ЗАХОДНЕЕУРАПЕЙСКІЯ ТЭКСТЫЛЬНЫЯ ПЛОМБЫ XVI–XVII стст. З ТЭРЫТОРЫІ ПОЛАЦКА (У ЗБОРЫ НАЦЫЯНАЛЬНАГА ПОЛАЦКАГА ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНАГА МУЗЕЯ-ЗАПАВЕДНІКА)

Представлены западноевропейские текстильные пломбы, обнаруженные на территории Полоцка. Рассмотрены четыре находки, две из которых выявлены при осуществлении археологических раскопок в Верхнем и Нижнем замках, а две являются случайными находками с Запалоцкого посада. Пломбы датируются XVI–XVII вв. Одна из них происходит из Антверпена, еще одна – из Антверпена или Диксмуда.

Ключевые слова: текстильные пломба, торговля, Полоцк, Антверпен, Диксмуд.

Большая частка сфрагістычных помнікаў, выяўленых у Полацку, захоўваецца ў фондах Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка (НПГКМЗ). Актуальным бачыцца ўвядзенне іх у навуковы зварот, што дазволіць удакладніць нашы ўяўленні аб дыпламатычных і гандлёвых сувязях Беларусі. Некалькі знаходак адносяцца да ліку заходнееўрапейскіх пломбаў. Мэтай артыкула з’яўляецца публікацыя чатырох не апублікаваных раней пломбаў гэтай катэгорыі.

Усе чатыры знаходкі канструктыўна аднолькавыя. Яны адносяцца да двухдыскавых пломбаў з агульным вушкам, з замком у выглядзе шыпа на адной палове пломбы і адтуліны – на другой. З дапамогай замка пломба фіксавалася на краі адрэза тканіны і гарантавала якасць тавару. Такія пломбы былі распаўсюджаны ў буйных гарадах Заходняй Еўропы ў XVI–XVII стст. [1, с. 95].

Пломба 1 (мал. 1, 1). Мае выяву толькі з аднаго боку. Выява невыразная, дакладна чытаецца літара «S». Памер: 2,5x1,7x0,4 см. Знойдзена: раскопкі М. К. Каргера, Верхні замак, 1957 г. Захоўванне: НПГКМЗ КП 000193. З-за пашкоджанасці выявы атрыбутаваць пломбу не атрымалася.

Пломба 2 (мал. 1, 2). З аднаго боку – выява вежы са стрэльчатымі вокнамі ішатровым завяршэннем. З другога – выява невыразная, чытаецца літара «S». Памер: 3,2x2,1x0,6 см. Знойдзена: раскопкі Д. У. Дука і А. Л. Коца, Ніжні замак, 2014 г. Захоўванне: НПГКМЗ КП 039511. Апублікавана разам з вынікамі раскопак на Ніжнім замку [2, с. 37]. Аналогіі дадзенай пломбе не знойдзена.

Пломба 3 (мал. 1, 3). З аднаго боку – надпіс «DIX» з цітлам уверсе. З другога – выява далоні з загнутымі мізінцам і безыменным пальцамі. Памер: 2,7x1,9x0,5 см. Знойдзена: выпадковая знаходка, Запалоцкі пасад, 2012 г. Захоўванне: НПГКМЗ КП 031449. У дадзенай пломбы маюцца дакладныя аналогіі. У літаратуры выказаны меркаванні аб прыналежнасці пломбаў з надпісам «DIX» да гарадоў Дыксмуд, наяўнасць выявы чалавечай далоні – сімвала горада Антверпен – дае падставы і для іншай атрыбуцыі [3, с. 19].

Пломба 4 (мал. 1, 4). З аднаго боку – выява невыразная. З другога – выява раскрытай далоні і шасціканцовай зоркі. Памер: 2,1x1,5x0,5 см. Знойдзена: выпадковая знаходка, Запалоцкі пасад, 2010 г. Захоўванне: НПГКМЗ КП 032171. Паводле наяўнасці выявы чалавечай далоні пломбу можна аднесці да пломбаў горада Антверпен [3, с. 19].

Малюнак 1 – Тэкстыльныя пломбы ў зборы НПГКМЗ

Такім чынам, выяўленыя ў Полацку пломбы з’яўляюцца каштоўнымі знаходкамі. Іх наяўнасць пашырае нашы ўяўленні аб геаграфіі эканамічных сувязей Полацка XVI–XVII стст.

Спіс літаратуры

1. Лебедев, В. П. Западноевропейские свинцовые товарные пломбы с золотоордынских городищ / В. П. Лебедев, В. Б. Клоков // Российская археология. – 2002. – № 1. – С. 92–100.
2. Дук, Д. У. Старажытны Полацк: новыя даныя па выніках раскопак на тэрыторыі Ніжняга замка ў 2014 годзе / Д. У. Дук, А. Л. Коц // Матэрыялы па археалогіі Беларусі. Выпуск 27 : Вынікі даследавання першабытных і сярэдневяковых старажытнасцей Беларусі ў 2013–2014 гадах / навук. рэд. В. М. Ляўко. – Мінск : Беларуская навука, 2016. – С. 31–41.
3. Коваль, В. Ю. Торговый инвентарь из раскопок базара середины XV века в Болгаре / В. Ю. Коваль // Поволжская археология. – 2013. – № 4. – С. 9–33.

Любоў Рыгораўна Калбека, Нацыянальны Полацкі гісторыка-культурны музей-запаведнік, г. Полацк, Рэспубліка Беларусь.

Lubou Kalbeka

Polotsk National Historical and Cultural Museum-Reserve, Polotsk, The Republic of Belarus
e-mail: kalbeka.lubou@gmail.com

WESTERN EUROPEAN TEXTILE SEALS OF THE XVI–XVII CENTURIES ON THE TERRITORY OF POLOTSK
(IN THE COLLECTION OF THE NATIONAL POLOTSK HISTORY AND CULTURE MUSEUM-RESERVE)

The article is devoted to the topic of Western European textile seals found on the territory of Polotsk. Four finds were examined, two of which were discovered during the archaeological excavations at the Upper and Lower Castles, and the other two are random finds from the Zapolotsky Posad. The seals date back to the 16th–17th centuries. One of them comes from Antwerp, another from Antwerp or Dixmude.

Keywords: textile seal, trade, Polotsk, Antwerp, Dixmude.

ЗМЕСТ

РАЗДЗЕЛ 1. ГЛАБАЛІЗАЦЫЯ І РЭГІЯНАЛІЗАЦЫЯ ЯК САЦЫЯЛЬНЫЯ ТРЭНДЫ: ФАКТАР БЕЛАРУСІ	3
<i>Ващенко Е. В.</i> Культурная самоідэнтыфікацыя беларусов в условиях глобализации	3
<i>Чуркова В. Ф.</i> Современное культурное пространство Беларуси в культурном пространстве мира	4
<i>Журавлёва Н. Б.</i> Национально-культурная идентичность в условиях глобализации	7
<i>Боярчук Т. Н.</i> Социокультурное конструирование межэтнической толерантности в условиях Пограничья	9
<i>Смолік А. І.</i> Постмадэрнізм як метадалогія даследавання субкультуры заходнеўрапейскай і беларускай моладзі	12
<i>Аветян Н. С.</i> Социологический анализ социальной и культурной адаптации национальной диаспоры в принимающем сообществе	15
<i>Бункевич Н. С.</i> Об элементах материальной культуры армянской диаспоры в Беларуси	19
<i>Семёнова В. Н.</i> «Теория революции» и её трансформация в эпоху постмодерна	23
<i>Посталовский А. В., Посталовская О. А.</i> «Цветная революция» как форма дестабилизации политических систем на постсоветском пространстве	27
<i>Bednarczyk A., Walczak K.</i> Globalizacja i kultura narodowa	30
<i>Ловцов Е. В., Северин Э. Н.</i> Конституция Республики Беларусь как методологическая основа национальной системы прав человека	32
<i>Донских С. В.</i> Белорусский опыт регионализации: постановка проблемы и теоретико-методологические подходы к её решению	34
<i>Игаева К. В.</i> Этапы формирования общества потребления в оценках современных исследований культуры	38
<i>Гаврилик О. Н.</i> Отношение к предпринимателям жителей Республики Беларусь: результаты эмпирического исследования	40
<i>Игнатюк А. З.</i> Таможенный союз как основа экономической и политической интеграции Европейского Союза	43
<i>Воронина С. Н.</i> Особенности формирования финансовой грамотности молодёжи за рубежом и в Республике Беларусь	46
<i>Мороз О. В.</i> Экономическая модель университета как элемент модернизации рынка образования	50
<i>Маціцько С. М.</i> Трансформация классической модели университета и процесс коммерциализации знаний	54
<i>Саевич В. В.</i> Влияние политической стабильности белорусского государства на процессы геополитической трансформации в Европе	56
<i>Кочергин В. Я., Малиновская Н. Н.</i> Профессионально-корпоративная культура в искусственно развивающихся моногородах	59
<i>Захарчук А. С., Бодак А. Ю.</i> Автомобилизация населения в первой половине 1990-х гг.	62
<i>Кармызова Д. Д.</i> Как хранится память в цифровую эпоху?	65
<i>Сидорович Ю. М.</i> Миф в культурном контексте глобализации в условиях межкультурного взаимодействия: фактор Беларуси	68
<i>Черняк Ю. Г., Шкурова Е. В.</i> Структура регионального медиапотребления в Гродненской области (социологический аспект)	71
<i>Адамов А. А.</i> Векторы трансформации визуальной культуры Беларуси: глобальное и локальное	75
<i>Федосова Ю. А.</i> Университеты Республики Беларусь в международных рейтингах: позиции и точки роста	78
<i>Мысливец Н. Л.</i> Память о прошлом в контексте вызовов современности	82
РАЗДЗЕЛ 2. ЭКАНАМІЧНАЯ МАДЭРНІЗАЦЫЯ БЕЛАРУСІ Ў КАНТЭКСТЕ ЕЎРАПЕЙСКІХ ПРАЦЭСАЎ	86
<i>Pilarczyk P.</i> Skarbowość Wielkiego Księstwa Litewskiego w drugiej połowie XVIII w. na tle porównawczym	86
<i>Булаты П. Ю.</i> Склад, памеры і месца ў сістэме магнацкага землеўладання Ляхавіцкага графства ў XVI–XVIII стст.	89
<i>Дзятчэня А. А., Загідулін А. М.</i> Становішча бортніцтва на тэрыторыі Гродзенскага павета ў XVI–XVII стст.	93
<i>Билецкий А. С.</i> Мясные цеха как один из факторов обеспечения ветеринарно-санитарного благополучия городов Беларуси в конце XVI – первой половине XIX вв.	96
<i>Карпівіч В. А.</i> Пытанні фарміравання буржуазіі ў Беларусі ў канцы XVIII – пачатку XX стст.	100
<i>Ерашэвіч А. У.</i> Фінансаванне дзяржаўнай конегадоўлі ў беларускіх губернях Расійскай імперыі (40–50-я гг. XIX ст.)	103
<i>Лук’ячук В. Э.</i> Стан развіцця рамеснай вытворчасці на тэрыторыі Гродзенскай губерні ў другой палове XIX ст.	107
<i>Лудзіч А. Р.</i> Павятовыя з’езды міравых пасрэднякаў на тэрыторыі Беларусі: структура і функцыі	110
<i>Мадамаў Р. М.</i> Сельскагаспадарчыя аб’яднанні Гродзенскай губерні і стварэнне Гродзенскага губернскага сельскагаспадарчага савета (па матэрыялах НГАБ у г. Гродна)	114
<i>Савіч А. А.</i> Структура землеўладання ў Заходняй Беларусі 1921–1939 гг. у айчынным гістарыяграфіі 20–30-х гг. XX ст.	116

<i>Белявина В. Н.</i> Жизнь сельского населения на оккупированной немцами территории Беларуси в годы Первой мировой войны	120
<i>Кузнецов А. И.</i> Участие органов государственной безопасности в локализации детской беспризорности в БССР (1920-е гг.)	124
<i>Гецеўіч А. К.</i> Развіццё сувязі ў Заходняй Беларусі (1920–1930-я гг.)	128
<i>Серко С. А., Савіч А. А.</i> Раскулачыванне в Брестской области в 1947–1952 гг.	131
<i>Леднік В. А.</i> Полоцкая областная инспекция государственного рыбного надзора во второй половине 40-х – начале 50-х гг. XX ст.	135
<i>Занько Е. Ю.</i> Социальная политика государства в послевоенный период (1944–1950-е гг.) (на примере западных областей БССР)	139
<i>Лубінскі І. І.</i> Значэнне тыпавага статута садоўніцкага таварыства для развіцця дачнага руху ў БССР	143
<i>Аоуло Т. И.</i> В состоянии ли Беларусь провести экономическую модернизацию без помощи извне?	146
<i>Пашкевич Н. В.</i> Органическое сельскохозяйственное производство как стратегическое направление политики развития села и повышения эффективности аграрной отрасли Республики Беларусь	150
<i>Зиновьева А. А., Устюгова А. Г.</i> Направления экономических взаимосвязей Республики Беларусь и Китайской Народной Республики в 2015–2018 гг.	154
РАЗДЗЕЛ 3. КАНФЕСІЙНАЯ ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСІ Ў ЕЎРАПЕЙСКИМ ДЫСКУРСЕ	157
<i>Мяцельскі А. А.</i> Забыты касцёл нясвіжскіх езуітаў	157
<i>Скеп'ян А. А.</i> Касцёл Богага цела ў Нясвіжы і прыкасцельная тэрыторыя як шляхецкі некропаль	160
<i>Мірановіч А.</i> Прычыны вяртання ўніятаў у склад праваслаўнай царквы ў Беларусі	164
<i>Ганчар А. И.</i> История Минской римско-католической епархиальной семинарии (1803–1869 гг.)	167
<i>Мядзведзеў К. А.</i> Этнаканфесійныя і сацыяльныя супярэчнасці ў асяроддзі мяшчан Гродна (1800–1860 гг.)	171
<i>Кейко Ю. В.</i> Процедура передачи храмов Синоду Русской Православной Церкви на заключительном этапе их строительства в 60–70-е гг. XIX в. (на примере Гродненской губернии)	175
<i>Линкевич В. Н.</i> Взаимоотношения старообрядцев с другими христианскими конфессиями Беларуси во второй половине XIX – начале XX вв.	177
<i>Сілава С. У.</i> Стратыфікацыя праваслаўнага прыходскага святарства Гродзенскай вобласці 1944–1955 гг.	181
<i>Спирidonova Т. А.</i> Деятельность Совета по делам Русской православной церкви при Совете министров БССР по закрытию Минской духовной семинарии (1959–1963 гг.)	185
<i>Грищенко И. А., Юрис С. А.</i> Проведение антицерковной политики советским руководством в 1950-х – начале 1960-х гг. на примере гомельского региона	189
<i>Ступакевич М. А.</i> Деятельность протестантских общин Евангельских христиан в духе апостолов в Западной Беларуси в 30–60-х гг. XX в.	191
<i>Мандрык С. В., Горанский А. О.</i> Возрождение церковной жизни в БССР в 1988–1991 гг.	196
<i>Амелька С. У., Сілава С. У.</i> Місіянерская дзейнасць Гродзенскай праваслаўнай епархіі ў 2001–2019 гг.	200
<i>Ярмусик Э. С.</i> Национально-культурная и религиозная жизнь евреев Гродно	203
<i>Касяноўская Г. С.</i> Яўрэйскія гміны ў Заходняй Беларусі (1921–1939 гг.)	207
<i>Маціцько О. В.</i> Антиномизм постсекулярного религиозного дискурса	211
<i>Сморжевська О. О.</i> Украінське та білоруське неоязычництво: історыко-порівняльнны аналіз	213
<i>Астапенка А. У.</i> Гістарычны шлях Беларускай Праваслаўнай Царквы ў еўрапейскім кантэксце	216
<i>Цыбульская Н. В.</i> Дыгіталізацыя рэлігійных практык у Беларусі (на прыкладзе каталіцкай канфесіі)	220
РАЗДЗЕЛ 4. КУЛЬТУРА БЕЛАРУСІ ЯК ЧАСТКА ЕЎРАПЕЙСКОЙ КУЛЬТУРНАЙ ЦЫВІЛІЗАЦЫІ	224
<i>Кушнярэвіч А. М.</i> Уплывы лацінскага захаду на мастацтва Беларусі старажытнарускага перыяду	224
<i>Калтачэнка А. І.</i> Асаблівасці еўрапейскай адукацыі магнатаў Вялікага Княства Літоўскага ў XVI–XVII стст.	227
<i>Лявшук В. Е.</i> Рыцарскі меч і посох паломніка: аб Ігнатіі Лойоле і Николае Христофоре Радзівилле Сиротке	229
<i>Кунаш А. А.</i> Рыма-каталіцкія абразкі XVII–XVIII стст. з фондаў Гродзенскага дзяржаўнага музея гісторыі рэлігіі	232
<i>Калбека Л. Р.</i> Заходнеёўрапейскія тэкстыльныя пломбы XVI–XVII стст. з тэрыторыі Полацка (у зборы Нацыянальнага Полацкага гісторыка-культурнага музея-запаведніка)	236
<i>Чараўко В. У.</i> Сацыяльны аспект пахавальнай практыкі насельніцтва Беларускага Падзвіння XIV–XVIII стст. (па матэрыялах археалогіі і пісьмовых крыніц)	237
<i>Мартён М. В.</i> Белорусские земли в контексте европейского культурно-исторического развития в Новое время	240
<i>Пивоварчик С. А.</i> Иностранцы в белорусских губерниях: к проблеме принятия российского подданства в XIX – начале XX века	244
<i>Шыдлоўскі С. А.</i> Беларускі кірмаш XIX ст. як гандлёвая імпрэза і месца міжаслоўнай камунікацыі	249
<i>Mironowicz M.</i> Europejski charakter szkolnictwa brackiego w XVI–XVII stuleciu	251

<i>Алексашина Г. В.</i> Уровень образования учителей начальных и средних учебных заведений в городах Беларуси в конце XIX – начале XX вв.	255
<i>Ступакевич М. А.</i> Преподавательские кадры женских учебных заведений Беларуси в конце XIX – начале XX вв.	259
<i>Бусько С. И.</i> Сокольская система гимнастики в белорусских губерниях в начале XX века	263
<i>Карнялюк В. Р.</i> Прага да нацыянальнай школы ў заявах беларусаў (1919 г.)	266
<i>Ильин А. Л.</i> Возникновение и деятельность Фонда помощи украинским и белорусским студентам в Праге	270
<i>Мосейчук Л. И.</i> Развитие организационно-управленческой структуры Белорусского государственного университета в 1921–1939 гг.	273
<i>Ляневич А. С.</i> Беластоцкі акруговы футбольны саюз і гродзенскія спартыўныя таварыствы ў сістэме футбольных спаборніцтваў Другой Рэчы Паспалітай	276
<i>Берегов В. П.</i> Школьное историческое образование в Польской Республике в 1921–1939 гг.	279
<i>Biały A.</i> Polacy a polityka oświatowa Białorusi Sowieckiej w latach 1921–1938	281
<i>Панов С. В.</i> Концепт национальной идентичности в содержании школьного исторического образования в Республике Беларусь	284
<i>Шпарло С. Л.</i> Взаимодействие региональных учреждений культуры по трансляции историко-культурного наследия: отечественный и европейский опыт	288
<i>Джежора Н. В., Бодак А. Ю.</i> Общественно-культурные связи Брестчины и Польши на раннем этапе перестройки	291
<i>Бобрык А.</i> Интернационализация образовательного процесса в аспекте культурных вызовов. Белорусы в польских вузах	294
<i>Остроух Ю. В., Улейчик Н. Л.</i> Развитие национального образования белорусов в Республике Польша в 1990 – начале 2000-х гг.	299
<i>Рудяк О. А., Обухова Е. Н.</i> Культурно-просветительская деятельность польской этнической общности на Лидчине в 1989–2009 гг.	302
<i>Харитон В. В.</i> Культура Беларуси как часть европейской культурной цивилизации в рамках Восточного партнёрства	306
<i>Обелевский А. А.</i> Становление системы управления физической культурой и спортом в Республике Беларусь	308
<i>Клімовіч Г. І.</i> Праблема неабходнасці і канцігентнасці ў творчасці прадстаўнікоў полацкай неасхаластыкі	310
<i>Батяев В. Ф.</i> Еврейские праздники весенне-летнего цикла в Беларуси	313
<i>Ігнацюк Т. А., Піліповіч В. Ю.</i> Вясновы цыкл традыцыйнай каляндарнай абраднасці ў сучаснай культуры берасцейскага сяла (на прыкладзе вёсак Кобрынскага раёна)	316
<i>Коваленя Е. Г.</i> Проекты, направленные на обогащение геокультурного потенциала города Гродно	319
<i>Улейчик Н. Л.</i> Гродно в современных этнокультурных процессах	323
<i>Гладель М. Г., Силова С. В.</i> Из истории строительства лечебниц в городе Гродно	327
<i>Шибанова Я. В., Шабуневич С. Н.</i> Статут ВКЛ 1588 года как памятник правовой культуры белорусского народа	329
<i>Стурейко Н. А.</i> Особенности исторического развития белорусской культуры и национального самосознания	331
<i>Франскевіч Р. І.</i> Нацыянальна-культурнае аб'яднанне літоўцаў на тэрыторыі Воранаўскага раёна	333
<i>Воцінчук А. Н.</i> Современная белорусская художественная культура: между традицией и мейнстримом	336
<i>Шымак А. К.</i> Творчасць Альфрэда Ромера ў гісторыі культуры Беларусі	338

Навуковае выданне

БЕЛАРУСЬ У КАНТЭКСЦЕ ЕЎРАПЕЙСКОЙ ГІСТОРЫІ: АСОБА, ГРАМАДСТВА, ДЗЯРЖАВА

Зборнік навуковых артыкулаў, прысвечаны 80-годдзю Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы і 65-годдзю гістарычнай адукацыі ў Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Янкі Купалы

У 2 частках.
Частка 2

Выдаецца ў аўтарскай рэдакцыі
Адказны за выпуск *А. В. Зезюлевіч*

Надрукавана з гатовага арыгінал-макета
Камп'ютарная вёрстка: *А. В. Зезюлевіч*

Падпісана да друку 16.12.2019. Фармат 60×84¹/₈. Папера афсетная. Рызаграфія.
Гарнітура Times. Ум. друк. арк. 39,99. Ул.-выд. арк. 46,0. Тыраж 70 экз. Заказ 091

ISBN 978-985-582-319-4

9 789855 823194

Выдавец і паліграфічнае выкананне:

Установа адукацыі «Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка
друкаваных выданняў № 1/261 ад 02.04.2014.

Вул. Ажэшкі, д. 22, 230023, Гродна